

УДК 811.161.2:008:001.891

КУРГУЗОВ АНДРІЙ,*кандидат філософських наук, доцент кафедри ділової комунікації,
Запорізький національний університет***КОМПАНИЄЦЬ ЛЮДМИЛА,***кандидат філософських наук, доцент кафедри ділової комунікації,
Запорізький національний університет*

УКРАЇНСЬКА МОВА І КУЛЬТУРА У ГЛОБАЛЬНІЙ ПОЛІФОНІЇ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті представлено дослідження наявного стану української мовно-культурної ситуації, виявлено характерні особливості сучасної мовно-культурної динаміки, проаналізовано практичний досвід сучасних націй щодо захисту та збереження національно-культурної самобутності; оцінено вплив глобалізаційних процесів на розвиток національної мови і культури та окреслені перспективи розвитку української національної ідентичності й шляхи репрезентації національно-культурної самобутності нашої країни в умовах глобальної конкуренції різних мовно-культурних систем.

Ключові слова: національна ідентичність; мовно-культурна динаміка; глобальне соціокультурне середовище; білінгвізм; глобальна конкуренція.

Постановка проблеми. Мова та культура кожної нації є найважливішим компонентом національного буття, передумовою й головною умовою її існування та розвитку. Тому проблеми збереження національної ідентичності, репрезентації самобутності нації в конкурентному процесі протистояння впливам глобалізації не можна вирішувати без урахування стану та перспектив розвитку головних інструментів самовираження - національної мови та культури. Саме тому мовно-культурні процеси в умовах глобальної взаємодії та конкуренції сьогодення привертають особливу увагу багатьох сучасних дослідників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам впливу глобалізації на національну мову і культуру, перспектив розвитку та взаємодії національних культур у контексті глобалізаційних процесів, вивченню особливостей глобального культурно-інформаційного простору присвячені наукові розвідки Б. Ажнюка, В. Алпатова, О. Артем'євої, О. Білокобильського, В. Воронкової, В. Герасимчука, В. Єлістратова, Я. Засурського, В. Кабакчі, А. Карася, Н. Клименко, Є. Карпіловської, Л. Кислюк, В. Миронова, І. Пантелєєвої, М. Поповича, В. Радчука, О. Северинчик, В. Старцева, О. Федоришина, К. Хакназарова, Є. Цимбаленка, О. Чередниченка, С. Х'ярварда, М. Пеї, К. Унгера, К. Возницького.

У рамках статті автор ставить за **мету** здійснити аналіз наявного стану та виявити особливості сучасної української мовно-культурної ситуації. Досягнення мети дослідження зумовлює виконання таких **завдань**:

- проаналізувати практичний досвід сучасних націй щодо захисту та збереження національно-культурної самобутності;

- оцінити вплив глобалізаційних процесів на розвиток національної мови і культури, окреслити перспективи розвитку української національної ідентичності в умовах глобальної конкуренції різних мовно-культурних

систем та шляхи репрезентації національно-культурної самобутності нашої країни.

Виклад основного матеріалу. Які ж є складові національно-культурної ідентичності певної нації? Вочевидь, це - мова, культура, традиції, вірування, звички, смаки, уподобання тощо. А якщо взяти, наприклад, сучасну поліетнічну націю - таку як швейцарці або канадці, то чи можемо говорити про національну мову - швейцарську чи канадську відповідно?

Україні як нації у цьому сенсі пощастило - українська мова існує не одне сторіччя, сьогодні її використовують десятки мільйонів людей у професійному та повсякденному спілкуванні в різних кутках світу, українською пишуться літературні твори, лунають пісні, знімаються кінострічки, наповнюються контентом різноманітні інтернет-ресурси.

Але при цьому, як і багато сучасних націй, Україна є полімовним національно-культурним утворенням; значна частина наших співвітчизників є на виклик часу "білінгвами", усе більше українців додатково опановують та активно використовують декілька іноземних мов як у професійному спілкуванні, творчій діяльності, так і в якості інструменту комунікації з глобальним соціокультурним середовищем та його агентами.

Як ще півтора десятиліття тому зазначив М. І. Шульга, "в патріархальному суспільстві з нерозвиненою комунікацією і міграційною рухливістю населення, з міцними етнічними, релігійними, культурними бар'єрами практично завжди збігалися етнічність, рідна мова, материнська мова, мова етносу, перша функціональна мова, культурна орієнтація. Але в сучасному, все більш глобалізованому світі ці бар'єри давно вже впали" [1, с. 12].

Для аналізу динаміки мовної ситуації в Україні звернемося до фундаментального статистичного дослідження Інституту політичних і етнонаціональних дослід-

жень ім. І. Ф. Кураса НАН України [2]. Оформлене як колективна монографія, воно містить у собі результати різнобічного соціологічного моніторингу мовної ситуації в Україні та проведеного на його основі аналізу особливостей прояву мовного чинника у процесах суспільної трансформації.

Отже, спочатку простежимо динаміку мови спілкування в сім'ях громадян у 1994-2006 роках за даними щорічних моніторингових досліджень Інституту соціології НАНУ. У 1994 році переважно українською мовою в сім'ї (вдома) спілкувалися 36,7 % українців, переважно російською - 32,4 %, і українською, і російською (залежно від обставин) - 29,4 %.

За 12 років (у 2006) спостерігаємо подібну картину: переважно українською мовою в сім'ї (вдома) спілкувалися 38 % українців, переважно російською - 39,2 %, і українською, і російською (залежно від обставин) - 22,6 % [3, с. 76].

На особливу увагу заслуговує висновок, що наводиться у вищезгаданій праці: "... в українському суспільстві існує розвинений українсько-російський білінгвізм - 71 % опитаних вільно володіє українською мовою, і 79 % із них вільно володіють російською мовою" [Там само, с. 74].

Результати сучасного дослідження, проведеного у 2015 році соціологічною службою Центру Разумкова, свідчать про те, що в питанні статусу мов відбулися серйозні зміни в напрямі підвищення статусу української мови: того року 44 % респондентів розмовляли вдома українською мовою, 5 % - переважно українською, 13 % опитаних розмовляли вдома російською мовою, 11 % - переважно російською. 25 % громадян спілкувалися вдома іноді українською, іноді - російською, 1,4 % - іншими мовами [3].

Звісно, така ситуація не може не вселяти надію на подальший сталий розвиток української мови та культури, адже, незважаючи на те, що кожен українець має право вважати рідною та використовувати ту мову, яка дозволяє йому найбільш повно виявити свою мовну компетентність, ту мову, якою він мислить, спілкується з рідними тощо, не варто забувати, що українська мова є державною та ідентифікує українців як націю (згадаймо Канаду).

У сучасних умовах глобальної конкуренції різних мовно-культурних систем важливим завданням як для України, так і для кожної нації є збереження національно-культурної самобутності як спротив асиміляції до сучасного глобального мовно-культурного стандарту шляхом збереження, розвитку та популяризації національної мови та культури.

У різні часи різні нації намагаються зробити це по своєму - мовна політика більшості держав, національна мова яких не має статусу мови міжнародного спілкування, орієнтована на захист національної мови і культури, забезпечення їх домінування в засобах масової інформації, у кінопрокаті, у суспільному житті, у сферах освіти, у державних закладах тощо. При цьому використання інших мов та мов міжнародного спілкування офіційно не обмежується, натомість використовується функціональна багатомовність, коли друга/третья мова вживаються в певних сферах комунікації (міжнародні контакти, професійна діяльність, побутове спілкування, тощо).

Наведемо декілька "свіжих" прикладів того, як сучасні нації забезпечують захист та функціонування державної мови.

Приклад перший: Велика Британія. "Мігранти повинні або вивчити англійську мову до приїзду у Велику

Британію, або відвідувати мовні курси відразу після прибуття", - йдеться у доповіді британської об'єднаної парламентської групи з соціальної інтеграції [4].

Приклад другий: Латвія. Центр державної мови Латвії оштрафував держкомпанію "Латвійська залізниця" за те, що на табло нової залізничної станції в Єлгаві є інформація не тільки латиською, але й російською мовою. У ЦДМ пояснили, що порушено пункт 21 Закону про державну мову, згідно з яким установи повинні надавати суспільству інформацію тільки латиською мовою [5].

Приклад третій: Молдова. Міністр транспорту і дорожньої інфраструктури Молдови Юрій Кірінчук видав наказ про виняткове використання румунської мови в діяльності підприємств міністерства. Як зазначено в наказі, усі робочі засідання та наради, а також матеріали секретаріатів держпідприємств, адміністрацій публічних установ, акціонерних товариств, створених, підлеглих або тих, що адмініструються галузевим відомством, ведуться румунською мовою [6].

Приклад четвертий: Таджикистан. У Таджикистані офіційно заборонили русифіковані прізвища та імена по-батькові в документах етнічних таджиків. Заступник Служби реєстрації актів цивільного стану Джалолідін Рахімов повідомив в інтерв'ю Радіо Свобода 29 квітня 2016 року, що нові правила були затверджені президентом Емомалі Рахмоном минулого місяця. За новими нормами, діти етнічних таджиків, батьки яких носять прізвище, що закінчується на "-ов" або "-ова", тепер будуть отримувати свідоцтво про народження з таджицьким прізвищем. Сам президент поміняв зрусифіковане прізвище Рахмонов на таджицьке Рахмон ще у 2007 році [7].

Приклад п'ятий: Іспанія. Український півзахисник "Севільї" Євген Коноплянка отримав штраф від клубу за те, що не встиг вивчити іспанську мову в період, визначений контрактом. Те, що Є. Коноплянка не знає іспанської та англійської, фанати вважають однією з головних причин нерегулярного потрапляння в стартовий склад [8].

Приклад шостий: Німеччина. Уряд Німеччини розробив новий закон, який вимагає від біженців вивчити німецьку мову. "Для тих, хто відмовляється вчити німецьку, для тих, хто не дозволяє їх родичам інтегруватися - наприклад, жінкам або дівчатам - для тих, хто відкидає пропозиції про роботу, не можна видавати посвідку на проживання на необмежений термін після трьох років перебування в Німеччині", - заявив міністр внутрішніх справ країни Томас де Мезьєр [9].

Приклад сьомий: Казахстан. Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв у 2012 році заявив, що до 2025 року країна повинна перейти з кирилиці на латиницю, а в січні 2015 міністр культури Казахстану заявив, що перехід на латиницю вже майже підготовлено [10].

Приклад восьмий: Росія. Частина фінансування Росспівробітництва в рамках Федеральної цільової програми "Російська мова" на 2016-2020 роки збільшилася втричі проти аналогічної попередньої програми. "Загальний обсяг фінансування програми близько 7 млрд рублів. Ми маємо третину суми - близько 2 млрд рублів на п'ять років. Раніше було менше. Це говорить про ту важливість напряму, який координуватиме відомство", - заявила голова відомства Любов Глебова [11].

Наведені приклади можна легко доповнити не одним десятком фактів, котрі яскраво свідчать про те, що під тиском впливу глобального мовно-культурного проекту в умовах конкуренції різних національно-культур-

них ідентичностей майже кожна сучасна держава докладає зусиль для захисту та розвитку національної мови та культури.

Але, попри застереження щодо загрози асиміляції, розчинення в глобальній мовно-культурній поліфонії, вплив глобалізаційних процесів на розвиток національної мови і культури в сучасній суспільствознавчій думці часто осмислюється як позитивний.

Автори статті ціком погоджуються з думкою В. С. Єлістратова, який відзначив, що, "всупереч поширеній, масовій думці, так званий глобалізм, свого роду класицизм ХХІ сторіччя, із його настановами на стандартизацію й уніфікацію, ... парадоксальним чином дасть новий імпульс до "неоромантичного" розвитку національних мов і розвитку всього того, що ми називаємо справжньою, високою культурою" [12, с. 26].

Також слушною нам здається позиція Б. Ажнюка, який зауважує, що, "розхитуючи мовну норму і дестабілізуючи мовне життя, глобалізація дає водночас і значний імпульс для оновлення й розвитку української мови, зростання її інформаційного ресурсу й розширення функціональної сфери" [13, с. 150].

Деякі вчені акцентують на позитивній ролі глобалізації, яка надає можливості збереження багатьох мов світу та "створює для них оазиси; ... завдяки Інтернету і глобальному телебаченню відкриваються можливості для відродження й розвитку множинності мов людства, а це забезпечує нові комфортні умови для існування різних національних культур" [14].

У розробці окресленої проблеми вельми актуальним автори статті вважають зауваження Т. Возняка: "З одного боку, людство розбудовує найуживаніші мови. Інформаційний вибух неймовірно прискорив процеси народження нових мовних форм. Однак, з іншого боку, ми занедбуємо не лише анфілади значень у рідкісних та маловживаних мовах, але й цілі мови-світи. Вже сьогодні мова, відсутня в Інтернеті, - це мова, яка більше не існує в сучасному світі" [15, с. 45].

Отже, можна припустити, що перспективи розвитку та поширення української національної ідентичності певною мірою зумовлюються присутністю української мови на теренах всесвітньої мережі Інтернет.

З огляду на зазначене вище, спробуємо подивитися на статистику поширеності української мови порівняно з іншими в масштабах світового інтернету.

За даними компанії "W3techs" за період з 1 січня 2011 до 31 серпня 2017 року безперечним лідером є англійська мова, яку у 2011 році використовували 57,6 % сайтів. Сьогодні цей показник знизився та становить 51,3 %, що пояснюється зміцненням позицій інших мов за період 2011-2017 років: російської (з 4,1 % до 6,7 %), японської (з 5,0 % до 5,6 %), іспанської (з 3,9 % до 5,1 %), французької (з 3,4 % до 4,1 %), португальської (з 1,6 % до 2,6 %), (польської (з 1,2 % до 1,7 %), перської (з 0,6 % до 1,6 %).

Українська мова наразі займає 29 місце за використанням та за вказаний період зміцнила позицію з 0,1 % до 0,2 % [16].

Але необхідно зазначити, що статистика "W3techs", так само як і інших подібних компаній, базується на даних компанії "Alexa", яка збирає інформацію про відвідуваність сайтів тільки тими користувачами, у браузері яких встановлено додаток "Alexa Rank Toolbar", - а серед таких користувачів нас, українців, на жаль, дуже небагато (і це багато що прояснює).

При цьому українські сайти та різноманітні інтернет-ресурси давно існують та активно функціонують,

ними користуються десятки мільйонів споживачів не тільки в Україні, а й у всьому світі. Існує "УкрІнформ" - потужна мультимедійна платформа іномовлення України, яка поєднує топ-новини, аналітику, інтерв'ю, прес-релізи, інфографіку, лонгриди, блоги, інформаційний цілодобовий телеканал іномовлення "UA/TV" п'ятьма мовами (українською, англійською, російською, арабською, кримськотатарською), з 2006 року Україну як державу презентує у світовому інформаційному просторі Український національний інтернет-портал "Аратта. Вікно в Україну" (aratta-ukraine.com), вирує українська блогосфера (blogosphere.com.ua), працює цілодобове інтернет-телебачення українською, англійською та російською мовами (uatoday.tv), пошукова система українською мовою (google.com.ua), виходить україномовна версія журналу "The Economist" (ua-ekonomist.com), газета "День" (day.kiev.ua), активний новинарний та поштовий сервіс "Ukr.net", поштовий сервіс "I.UA", інформаційні агенства "Тиждень UA" (tyzhden.ua) та "Українські національні новини" (unp.com.ua), інформаційний портал "РБК-Україна", українські онлайн-радіо "Ух Радіо", "Єрадіо" та "Радіо Культура", українські торренти "Toloka.to", "Torrents.net.ua"; розширюється та наповнюється контентом українська Вікіпедія, наявні різноманітні україномовні інтернет-ресурси як для бодибілдерів та рибалок, так і для фінансистів та власників зброї.

Перш ніж зробити певні висновки, окреслимо актуальні напрями подальшої наукової розвідки відповідно до вектора нашого дослідження. Серед першочергових завдань вітчизняних науковців, на нашу думку, є виявлення україномовних інтернет-ресурсів, котрі репрезентують Україну, українське та українців як сучасне, цілісне, самобутнє та неповторне національне соціокультурне утворення; ретельний аналіз змістового контенту таких ресурсів та їх популяризація як потенційних джерел репрезентації української національно-культурної самобутності.

Тепер перейдемо до **висновків**. По-перше, у формуванні сучасної мовно-культурної палітри нашої держави насамперед використовуються такі інструменти, як українська мова, російська мова та мова міжнародного спілкування - англійська, котра на виклик часу слугує засобом комунікації з глобальним соціокультурним середовищем та репрезентації української національно-культурної ідентичності.

По-друге, особливості сучасної української мовно-культурної ситуації полягають у поширенні явища "білінгвізму" серед значної частини громадян, коли вживання української та російської мов зумовлюється територіальним чинником або сферою діяльності.

По-третє: порівняно з практичними заходами сучасних націй щодо захисту та збереження національно-культурної самобутності, українські ініціативи виявляються не менш ефективними - тішить той факт, що сьогодні невміння розмовляти в Україні українською вже викликає принаймні подив, спроможність розмовляти державною мовою є ознакою патріотизму, - навіть для тих громадян, які в родинному колі чи колі друзів зазвичай використовують іншу мову. Також утішає той факт, що понад дві третини українців уважають рідною мовою саме українську, про що свідчать результати дослідження, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова 3-9 березня 2017 року в усіх регіонах України (за винятком Криму й окупованих територій Донецької та Луганської областей).

Авторів статті (мешканців південно-східного регіону

України) приємно вражають не тільки нещодавні зміни в мовній ситуації в телерадіофері ЗМІ внаслідок прийняття Закону "Про державну мову" № 5670, а й також реакція місцевої соціосфери - українською, наприклад, у Запоріжжі сьогодні з клієнтами розмовляють майже всі співробітники крамниць торговельних мереж "Єва", "АТБ" та "Сільпо", водії громадського транспорту, працівники "Нової пошти", торговельних центрів тощо.

В умовах глобальної конкуренції, яка, зокрема, обумовлює трансформацію особистості, різних національних мовно-культурних традицій, наявні українські цілодобові мультимовні новинарні сайти, різноманітні аналітичні, інформаційно-тематичні, пошуково-реферативні й розважальні інтернет-ресурси активно сприяють репрезентації національно-культурної самобутності нашої країни, позиціонують Україну як модерну, незалежну, полімовну та самобутну націю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шульга Н. И. Базовые принципы и ценности европейских стандартов языковой политики / Н. И. Шульга // Материалы круглого стола "Проекты законов о языках - экспертный анализ". - К., 2000. - С. 7-22.
2. Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом / [Майборода О. М., Шульга М. І., Горбатенко В. П. та ін.] ; [за ред. О. М. Майбороди]. - К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2008. - 398 с.
3. В Україні почали більше розмовляти українською, російською - менше (дослідження). Портал мовної політики. Інтернет-медіакомпанія [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://language-policy.info/2016/06/v-ukrajini-pochaly-bilsherozmovlyaty-ukrajinskoju-rosijskoju-menshe-doslidzhennya/>.
4. Мігранти мають вивчити англійську до приїзду в Британію - доповідь. BBC Україна. Веб-сайт Української служби Британської телерадіомовної корпорації [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.bbc.com/ukrainian/news-38518990?ocid=socialflow_facebook.
5. Латвійську залізницю оштрафували за написи російською мовою. РБК-Україна. Український інформаційний портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/latviyskuyu-zheleznuyu-dorogu-oshtrafovali-1483685742.html>.
6. У Молдові в автобусах і потягах перестануть використовувати російську мову. Портал мовної політики. Інтер-

нет-медіакомпанія [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://language-policy.info/tag/inozemnyi-dosvid/>.

7. Таджикистан: зрусифіковані прізвища у документах етнічних таджиків виправлятимуть. Інтернет-портал Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27707150.html>.

8. "Севілья" оштрафувала Євгена Коноплянку за незнання іспанської мови. ZAXID.NET. Інформаційно-аналітичне Інтернет-видання [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://zaxid.net/sevilya_oshtrafovala_yevgena_konoplyanku_zh_neznannya_ishpanskoji_movi_n1389884.

9. Уряд Німеччини розробляє закон, що змусить біженців вчити німецьку мову. ЄвроПравда. Новинний Інтернет-ресурс [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.euointegration.com.ua/news/2016/03/28/7046907/>.

10. Олесь Рахманний. Казахстан готується перейти на латинський алфавіт. Глобал Аналітик. Інформаційний Інтернет-портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.global-analitik.com/>.

11. Мария Бондаренко. На продвижение русского языка за рубежом потратят 2 млрд руб. Интернет-портал телеканалу РБК [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rbc.ru/politics/01/06/2015/556bb32a9a79477e402a4624>.

12. Елистратов В. С. Глобализация и национальный язык / В. С. Елистратов // Вестник Московского университета. - Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. - 2004. - № 4. - С. 21-28.

13. Ажнюк Б. Лінгвістичні аспекти глобалізації в Україні / Богдан Ажнюк // Мовні конфлікти і гармонізація суспільства: Матеріали наукової конференції: 28-25 травня 2001 року. - К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2002. - С. 144-150.

14. Засурский Я. Н. Глобальное информационное пространство в условиях мобильной коммуникации [Електронний ресурс] / Я. Н. Засурский. - Режим доступу : <http://mediascope.ru/node/162>.

15. Возняк Т. Глобалізація як виклик людству [Електронний ресурс] / Т. Возняк // І. - 2000. - № 19. - С. 27-48. - Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/Vozniak/polit-kuchma/globalizac.htm>.

16. Historical yearly trends in the usage of content languages for websites. The W3techs report on the historical trends in the usage of content languages since January 2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://w3techs.com/technologies/history_overview/content_language/ms/y.

Кургузов Андрей,

кандидат философских наук, доцент кафедры деловой коммуникации, Запорожский национальный университет

Компаниец Людмила,

кандидат философских наук, доцент кафедры деловой коммуникации Запорожский национальный университет

УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК И КУЛЬТУРА В ГЛОБАЛЬНОЙ ПОЛИФОНИИ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ

В статье представлено исследование современной украинской культурно-языковой ситуации, выявлены характерные особенности современной языковой и культурной динамики, произведен анализ имеющегося практического опыта современных наций в рамках инициатив, направленных на защиту и сохранение национально-культурной самобытности; оценено влияние глобализационных процессов на развитие национального языка и культуры и намечены перспективы развития украинской национальной идентичности и пути репрезентации национально-культурной самобытности нашей страны в условиях глобальной конкуренции различных культурно-языковых систем.

Ключевые слова: национальная идентичность; языковая и культурная динамика; глобальная социокультурная среда; билингвизм; глобальная конкуренция.

Andrii Kurguzov,

*Ph.D. in philosophy, Assistant professor of the Business Communication Department,
Zaporizhzhya National University*

Ludmila Kompaniets,

*Ph.D. in philosophy, Assistant professor of the Business Communication Department,
Zaporizhzhya National University*

THE UKRAINIAN LANGUAGE AND CULTURE IN GLOBAL POLYPHONY: CURRENT STATE AND PROSPECTS

The article represents the research of the existing stage of Ukrainian language and cultural development, aims both to reveal the peculiarities of up-to-date linguistic and cultural dynamics and to provide the analysis of practical experience of the contemporary nations in terms of protection and preservation their cultural identity.

The authors evaluate the influence of globalization processes on the development of national language and culture, outline the prospects for development of the Ukrainian national identity in the conditions of global competition of different language and cultural systems and make the conclusion that globalization and competition of different linguistic and cultural traditions provide significant impetus for the renewal and development of the Ukrainian language and culture, the growth of its information resource and expansion of functional sphere of the Ukrainian language.

As a result of investigating the current state and peculiarities of Ukraine's linguistic and cultural dynamics, the authors emphasize the fact, that the peculiarities of the modern Ukrainian language and cultural situation are characterized by the spread of the phenomenon of "bilingualism" among a significant part of its citizens and recapitulate that in the conditions of global competition of different linguistic and cultural traditions, Ukrainian round-the-clock multimedia news sites, various analytical, information-thematic, search-abstract and entertaining Internet resources actively promote the representation of national and cultural identity of the country, represent Ukraine as a modern, independent, and authentic nation.

Key words: *national identity; linguo-cultural dynamics; global socio-cultural environment; bilingualism; global competition.*

REFERENCES

1. Shulga, N.I. (2000), Basic principles and values of European standards of language policy, in *Materials of the round-table talks «Draft laws on languages - expert analysis»*, Kyiv, pp. 7-22. (rus).
2. Mayboroda, O. M. and Shulga, M.I. and Gorbatenko, V.P. (2008), *Language situation in Ukraine: between conflict and consensus*, Institute for Political and Ethnic Studies of National Academy of Sciences of Ukraine named after I.F. Kuras, 398 p. (ukr).
3. Ukraine began to speak more Ukrainian, Russian - less (research results), *Portal of language policy. Internet Media Company*, available at: <http://language-policy.info/2016/06/v-ukrajini-pochaly-bilshe-rozmovlyaty-ukrajinskoyu-rosijskoy-menshe-doslidzhennyal> (ukr).
4. Migrants have to study English before arriving in Britain (report), *BBC Ukraine. Web site of the Ukrainian service of the British Broadcasting Corporation*, available at: http://www.bbc.com/ukrainian/news-38518990?ocid=socialflow_facebook (ukr).
5. The Latvian railway was fined for inscriptions in Russian, *RBC-Ukraine. Ukrainian Information Portal*, available at: <https://styl.rbc.ua/ukr/zhizn/latviyskuyu-zheleznuyu-dorogu-oshtrafovali-1483685742.html> (ukr).
6. In Moldova, buses and trains stop using the Russian language, *Portal of language policy. Internet Media Company*, available at: <http://language-policy.info/tag/inozemnyi-dosvid/> (ukr).
7. Tajikistan: Russified surnames in ethnic Tajik documents will be corrected, *Internet portal Radio Free Europe / Radio Liberty*, available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27707150.html> (ukr).
8. Sevilla fined Yevgen Konoplyanka for not knowing the Spanish language, *ZAXID.NET. Information and analytical Internet publication*, available at: https://zaxid.net/sevilya_oshtrafovala_yevgena_konoplyanku_za_neznannya_ispanskoyi_movi_n1389884 (ukr).
9. The German government is drafting a law that will force refugees to learn German, *EuroProduct. News Internet resource*, available at: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2016/03/28/7046907/> (ukr).
10. Kazakhstan is preparing to go to the Latin alphabet, *Global Analyst. Information Internet portal*, available at: <http://www.global-analyt.com/> (ukr).
11. 2 billion rubles will be spent to promote the Russian language abroad, *Internet portal of RBK TV channel*, available at: <http://www.rbc.ru/politics/01/06/2015/556bb32a9a79477e402a4624> (rus).
12. Elistratov, V.S. (2004), Globalization and the national language, *Bulletin of Moscow University, Series 19, Linguistics and Intercultural Communication*, 4, pp. 21- 28. (rus).
13. Azhnjuk, B. (2002), Linguistic aspects of globalization in Ukraine, in *Linguistic conflicts and harmonization of society: Materials of the scientific conference*, 28-25 (May), Publishing and printing center «Kyiv University», Kyiv, pp. 144-150. (ukr).
14. Zasursky, Y. N., Global Information Space in the Conditions of Mobile Communication, available at: <http://mediascope.ru/node/162> (rus).
15. Vozniak, T. (2000), Globalization as a Challenge to Humanity, «І», pp. 27-48. available at: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/Vozniak/polit-kuchma/globalizac.htm> (ukr).
16. Historical yearly trends in the usage of content languages for websites, *The W3techs report on the historical trends in the usage of content languages since January 2011*, available at: https://w3techs.com/technologies/history_overview/content_language/ms/y

© Кургузов Андрій, Компанієць Людмила
Надійшла до редакції 16.10.2017

СХІД № 5 (151) вересень-жовтень 2017 р.